

Директива относно емисиите от промишлеността

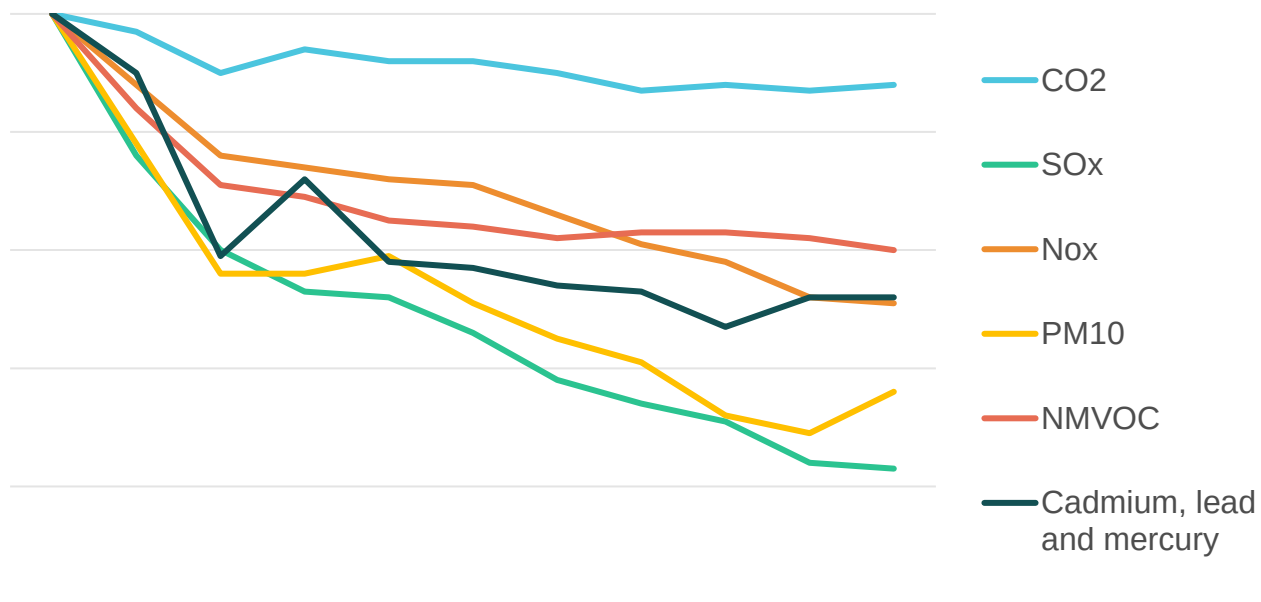
Национален семинар за съдии и прокурори, София 19-21 март 2025 г.

Антоанета Ризова-Калапиш
Европейска Комисия
ГД „Околна среда“

Директива относно емисиите от промишлеността (2010/75/ЕС)

За едно десетилетие ДЕП допринесе за намаляване на основните замърсители с 40 до 75 %

Емисии на замърсители от промишлеността

Директива на ЕС относно емисиите от промишлеността

Директива за издаване на разрешителни

Заклученията за най-добрите налични техники (ЗНДНТ) са в основата на разрешителните

Участие на обществеността

Достъп до правосъдие

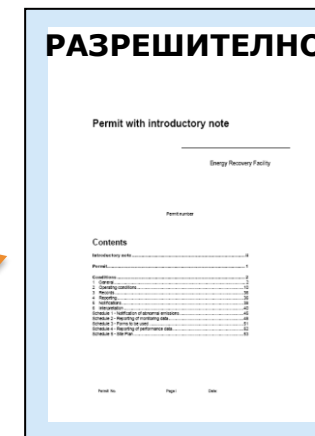
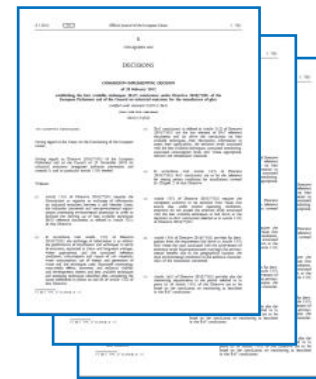
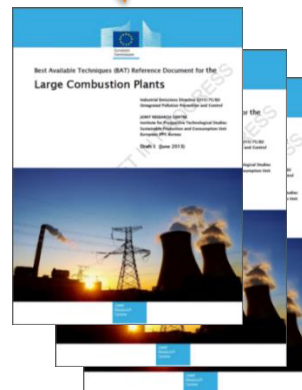
Достъп до информация

Силно приобщаващ процес на обмен на информация между технически експерти, водещ до създаването на референтни документи за НДНТ (BREF)

+ 20 години „Севилски процес“

Намаляване на въздействието върху околната среда

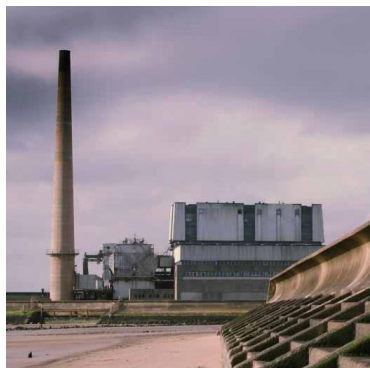
Референтните документи за НДНТ включват Заклученията за НДНТ

Цел на директивата

- **Високо равнище на защита на човешкото здраве и околната среда**
- Определяне на **обща рамка** за контрол на основните промишлени дейности, като се дава предимство на намесата при източника
- **Интегриран подход** за предотвратяване и контрол на емисиите във въздуха, водата и почвата
- **Еднакви условия на конкуренция** в целия ЕС

Обхват – дейности с промишлен мащаб

- Енергийни отрасли...
- Миннодобивна промишленост...
- Металургичната промишленост...
- Химическа промишленост...
- Управление на отпадъците...
- Интензивно животновъдство...

Обхват – екологични елементи и принципи

Структура на директивата

Глава I: Общи разпоредби

Условия на разрешителното въз основа на НДНТ

Глава II: Разпоредби за всички дейности, изброени в приложение I

Глава III: Специални разпоредби за горивни инсталации [> 50 MW]

Глава IV: Специални разпоредби за инсталациите за (съвместно) изгаряне на отпадъци

Глава V: Специални разпоредби за инсталации и дейности, при които се използват органични разтворители

Глава VI: Специални разпоредби за инсталации за производство на TiO_2

Глава VII: Комитет, преходни и заключителни разпоредби

Приложения

Секторни „минимални“ изисквания, включително норми за допустими емисии

Разрешително - определения

- **„инсталация“** означава всяко неподвижно техническо съоръжение, в което се извършват една или повече от посочените в приложение I или в част 1 от приложение VII, дейности или други такива дейности, извършвани на същата площадка, които са непосредствено свързани с тях и имат техническа връзка с дейностите, изброени в същите приложения, и могат да окажат въздействие върху емисиите и замърсяването
- **„разрешително“** означава писмено разрешение за експлоатация на определена инсталация или част от нея, включително горивна инсталация, инсталация за изгаряне на отпадъци или инсталация за съвместно изгаряне на отпадъци

Задължение за притежаване на разрешително

- **Законово изискване**

- ❖ Инсталациите, обхванати от директивата, могат да функционират само ако притежават разрешително
- ❖ Едно разрешително може да се отнася до:
 - Няколко инсталации разположени на една и съща площадка и експлоатирани от един оператор
 - Няколко части от инсталации разположени на една и съща площадка и експлоатирани от един оператор
 - Няколко части на инсталация експлоатирана от няколко оператора

- **Възможна дерогация**

- ❖ Държавите могат да решат само да регистрират инсталации/дейности, използващи органични разтворители, които попадат в приложното поле единствено на глава V (органични разтворители).

- **Издаване на разрешително** → ако инсталацията съответства на изискванията на директивата

Съдържание на разрешителното

- ❖ Условията, определени в член 14:
 - ❖ Мерките, необходими за спазване на общите принципи, уреждащи основните задължения на оператора, определени в член 11
 - ❖ По-строги условия от тези, които могат да бъдат постигнати с НДНТ, ако това е необходимо, за да се гарантира спазването на стандарт на ЕС за качество на околната среда (член 18)
- ❖ Заключение за НДНТ служат за отправна точка при определяне на условията на разрешителното

Преразглеждане и актуализиране на условията на разрешителното

- ❖ Съществена промяна на инсталацията
 - ❖ „Съществени промени“
 - ❖ Задължение за предварително информиране
- ❖ Периодично преразглеждане и (при необходимост) актуализиране условията на разрешителното
- ❖ Приемане на ЗНДНТ

Понятия, свързани с НДНТ

- „Референтен документ за НДНТ“ (BREF)
- „Заключения за НДНТ“ (ЗНДНТ)
- „Свързани с най-добрите налични техники емисионни нива“ (НДНТ-СЕН)
- „Равнища на екологичните показатели, свързани с най-добрите налични техники“ (НДНТ-СЕЕН)

Обмен на информация за НДНТ

„Севилски процес“

Бюро за КПКЗ

Данни на ниво
инсталация
(техники, емисии...)

ДЧ
експерти

Индустрия
експерти

НПО
експерти

Референтен документ за НДНТ
със заключенията за НДНТ

Съдържание на заключенията за НДНТ

❖ Между 15 и 70 заключения

❖ Обхванатите теми (в зависимост от сектора) биха могли да включват:

- Системи за управление на околната среда
- Шум
- Емисии в почвата и подземните води
- Енергийно управление и енергийна ефективност
- Мирис
- Управление на отпадъци и остатъци и повторна употреба
- Мониторинг
- Емисии във въздуха
- Емисии във водите
- Водоползване

ПРЕВАНТИВНА ДЕЙНОСТ

ОВОС ▾

Екологична оценка ▾

Законодателство >

Химични вещества ▾

Екологична отговорност ▾

Комплексни разрешителни ▾

Законодателство

Указания по прилагането ▾

Методики

Указания

Заповеди

Най-добри налични техники (НДНТ)

Архив

Публичен регистър на комплексните разрешителни

Контакти

Полезни връзки

Стратегически документи >

EMAS ▾

Екомаркировка на ЕС ▾

Актуални съобщения >

НАЙ-ДОБРИ НАЛИЧНИ ТЕХНИКИ (НДНТ)

Решения на Европейската комисия за формулиране на заключения за най-добри налични техники (НДНТ), съгласно Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета относно емисиите от промишлеността (<http://eippcb.jrc.ec.europa.eu/>):

Решение №2012/134/ЕС за формулиране на заключения за НДНТ при стъklarското производство, обн. 08.03.2012г.

Решение №2012/135/ЕС за формулиране на заключения за НДНТ при производството на чугун и стомана, обн. 08.03.2012г.

Решение №2013/84/ЕС за формулиране на заключения за НДНТ при дъбене на кожи, обн. 16.02.2013г.

Решение №2013/163/ЕС за формулиране на заключения за НДНТ при производство на цимент, вар и магнезиев оксид, обн. 09.04.2013г.

Решение №2013/732/ЕС за формулиране на заключения за НДНТ при производство на хлор-алкални продукти, обн. 11.12.2013г.

Решение №2014/687/ЕС за формулиране на заключения за НДНТ при производство на целулоза, хартия и картон, обн. 30.09.2014г.

- Поправка на решение за изпълнение №2014/687/ЕС на Комисията от 26 септември 2014 г. за формулиране на заключения за НДНТ при производство на целулоза, хартия и картон

Решение №2014/738/ЕС за формулиране на заключения за НДНТ при рафинирането на нефт и газ, обн. 28.10.2014г.

Решение №2015/2119/ЕС за формулиране на заключения за НДНТ при производството на плочи от дървесни частици, обн. 24.11.2015г.

Решение №2016/902/ЕС за установяване на заключения за НДНТ за системи за пречистване/управление на обичайни отпадъчни води и отпадъчни газове в химическия сектор, обн. 09.06.2016 г.

Решение №2016/1032/ЕС за формулиране на заключения за НДНТ в цветната металургия, обн. 30.06.2016г.

Решение №2017/302/ЕС за формулиране на заключения за НДНТ при интензивното отглеждане на птици или свине, обн. 21.02.2017г.

Решение №2017/1442/ЕС за формулиране на заключения за НДНТ при големите горивни инсталации, обн. 17.08.2017г.

ново Решение за изпълнение (ЕС) 2021/2326 на Комисията от 30 ноември 2021 г. за формулиране на заключения за НДНТ за големи горивни инсталации.

Решение №2017/2117/ЕС за формулиране на заключения за НДНТ при производството на органични химикали в големи обеми, обн. 07.12.2017г.

Решение за изпълнение (ЕС) 2021/2326 на Комисията от 30 ноември 2021 г. за формулиране на заключения за НДНТ за големи горивни инсталации - пример

1.7. Шумови емисии

НДНТ 17. С цел намаляване на шумовите емисии НДНТ е да се използва една или комбинация от посочените по-долу техники.

Техника		Описание	Приложимост
а.	Оперативни мерки	Това включва: — подобрени инспекции и поддръжка на оборудването, — затваряне на вратите и прозорците в помещенията, ако е възможно, — експлоатация на оборудването от опитен персонал, — избягване на шумни дейности през нощта, ако е възможно, — разпоредби за контрол на шума по време на дейности по поддръжката	Общоприложими мерки
б.	Оборудване с ниско ниво на шум	То потенциално включва компресори, помпи и дискове	Общоприложима, когато оборудването е ново или се заменя
в.	Намаляване на шума	Разпространението на шума може да се намали чрез разполагане на препятствия между източника и приемника на шума. Подходящите препятствия включват шумозащитни стени, насипи и сгради	Общоприложима за нови инсталации. В случай на съществуващи инсталации поставянето на прегради може да бъде ограничено от липсата на място
г.	Оборудване за контролиране на шума	То включва: — средства за намаляване на шума, — изолиране на оборудването, — заграждане на шумното оборудване, — звукоизолиране на сградите	Приложимостта може да бъде ограничена от липсата на място
д.	Подходящо местоположение на оборудването и сградите	Нивата на шума могат да се намалят чрез увеличаване на разстоянието между генериращото шум съоръжение и обекта на въздействието и чрез използване на сградите като шумови бариери	Общоприложима мярка за нови инсталации. В случай на съществуващи инсталации преместването на оборудването и производствените единици може да бъде ограничено от липсата на място или от прекомерни разходи

Количествени НДНТ-СЕЕН, които не са свързани с емисии

Таблица 2

Свързани с НДНТ нива на енергийна ефективност (НДНТ-СЕЕН) за изгаряне на въглища и/или лигнит

Тип горивен блок	НДНТ-СЕЕН ⁽³⁶⁾ ⁽³⁷⁾		
	Нетен електрически к.п.д. (%) ⁽³⁸⁾		Нетно общо използване на горивото (%) ⁽³⁸⁾ ⁽³⁹⁾ ⁽⁴⁰⁾
	Нов блок ⁽⁴¹⁾ ⁽⁴²⁾	Съществуващ блок ⁽⁴¹⁾ ⁽⁴³⁾	Нов или съществуващ блок
Работещ с въглища $\geq 1\,000\text{ MW}_{\text{th}}$	45 — 46	33,5 — 44	75 — 97
Работещ с лигнит $\geq 1\,000\text{ MW}_{\text{th}}$	42 — 44 ⁽⁴⁴⁾	33,5 — 42,5	75 — 97
Работещ с въглища $< 1\,000\text{ MW}_{\text{th}}$	36,5 — 41,5 ⁽⁴⁵⁾	32,5 — 41,5	75 — 97
Работещ с лигнит $< 1\,000\text{ MW}_{\text{th}}$	36,5 — 40 ⁽⁴⁶⁾	31,5 — 39,5	75 — 97

Най-добри налични техники (НДНТ)

Най-добри

означава най-ефективни с оглед постигането на **висока степен на опазване** на околната среда като цяло

Налични

разработени в мащаб, който позволява прилагането им в съответния промишлен отрасъл, **при жизнени в икономически и технически смисъл условия** и отчитане на свързаните с тях разходи и предимства

Техники

както използваната **технология**, така и начина на **проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация и извеждане от експлоатация на инсталацията**

Задължение за използване на НДНТ

- ❖ Общите принципи, уреждащи основното задължение на оператора, включват задължително използване на НДНТ
- ❖ Условиата на разрешителното трябва да се основават на НДНТ
- ❖ Нормите на допустими емисии в разрешителното трябва да са съобразени с НДНТ

Свобода на преценка при избора на НДНТ

- ❖ Във всички ЗНДНТ се посочва, че техниките, изброени и описани в тях, нямат характер на предписания и не са изчерпателни
- ❖ Възможно е да бъдат използвани и други техники, осигуряващи поне равностойна степен на защита на околната среда
- ❖ Компетентните органи не предписват използването на конкретна техника или конкретна технология. Операторът остава свободен да избира НДНТ, без да се засяга задължението за спазване на съответните НДНТ-СЕН

Определяне на нивата на допустими емисии

- ❖ **Основно задължение:** определяне на НДЕ в разрешителните за да се гарантира съответствие с емисионните нива, свързани с НДНТ (НДНТ-СЕН), определени в заключенията за НДНТ
- ❖ Свобода на преценка
- ❖ Определяне на по-строги НДЕ, ако това е необходимо за спазване на приложимите СКОС на ЕС
- ❖ Компетентните органи винаги могат да решат да определят по-строги НДЕ в разрешителните независимо от приложимите СКОС на ЕС
- ❖ Компетентните органи могат да решат да допълнят или заменят *НДЕ с еквивалентни параметри или технически мерки, които гарантират* равностойно равнище на опазване на околната среда.
- ❖ **Възможна дерогация** съгласно член 15 (4)

Затваряне на площадки

- ❖ Дейностите, извършвани от инсталации, обхванати от ДЕП, могат да доведат до сериозно замърсяване на почвата и подземните води
- ❖ Директивата е съсредоточена върху три ключови аспекта по отношение на опазването на почвите и подземните води:
 - ❖ Превантивни мерки
 - ❖ Мониторинг
 - ❖ Закриване и саниране на площадката при окончателно прекратяване на дейностите

Изисквания за мониторинг

- ❖ Когато е приложимо, изискванията за мониторинг се основават на заключенията относно мониторинга в заключенията за НДНТ
- ❖ Честотата на периодичния мониторинг се определя от компетентния орган в разрешително за всяка отделна инсталация или в общи правила със задължителна сила
- ❖ Периодичният мониторинг се извършва най-малко веднъж на пет години за подземните води и на десет години за почвите, освен ако този мониторинг не се основава на системна оценка на риска от замърсяване

Инспекции

- ❖ Планове за екологични инспекции
- ❖ Програми за екологични инспекции
- ❖ Нерутинни екологични инспекции
- ❖ Доклади от инспекции на околната среда

Докладване

- ❖ Общо задължение за докладване (годишно)
 - ❖ Относно прилагането на директивата, вкл. данни за емисии, прилагане на НДНТ и т.н.
 - ❖ Информация за всички инсталации от Приложение 1, ГГИ и инсталациите за съвместно изгаряне
- ❖ Допълнителни специфични задължения за докладване относно големите горивни инсталации
 - ❖ Годишна инвентаризация на емисиите за всяка ГГИ
 - ❖ Годишни данни за броя на работните часове на ГГИ
 - ❖ Информация за ГГИ, които се ползват от дерогация

Нарушение на условията в разрешителното

- ❖ Задължения на операторите

- ❖ Информиране
- ❖ Мерки

- ❖ Задължения на компетентните органи

- ❖ Мониторинг, инспекции, докладване
- ❖ Допълнителни мерки
- ❖ Спиране на инсталацията

Участие на обществеността

- ❖ Участие в процедурата за издаване на разрешителни
 - ❖ Заинтересована общественост
 - ❖ Коментари и мнения преди издаването/актуализирането на разрешително
 - ❖ Минимални изисквания за гарантиране на навременен и ефективен принос
- ❖ Информация, която се предоставя на разположение на обществеността след издаването на разрешителното
- ❖ Достъп до правосъдие

Специфични правила

Директивата определя минимални изисквания за специфични отрасли в отделни глави. Тя включва специфични правила, свързани, наред с други теми, със:

- ❖ Големи горивни инсталации
- ❖ Инсталации за изгаряне на отпадъци и инсталации за съвместно изгаряне на отпадъци
- ❖ Инсталации и дейности, при които се използват органични разтворители
- ❖ Инсталации, които произвеждат титанов диоксид
- ❖ Отглеждане на домашни птици и свине

Директива относно емисиите от промишлеността и животновъдството (ДЕП 2.0)

Official Journal
of the European Union

EN
L series

2024/1785

15.7.2024

DIRECTIVE (EU) 2024/1785 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL

of 24 April 2024

amending Directive 2010/75/EU of the European Parliament and of the Council on industrial emissions (integrated pollution prevention and control) and Council Directive 1999/31/EC on the landfill of waste

ДЕП 2.0: Директива относно емисиите от промишлеността и животновъдството
https://environment.ec.europa.eu/topics/industrial-emissions-and-safety/industrial-and-livestock-rearing-emissions-directive-ied-20_en

История на ДЕП 2.0: опазване на човешкото здраве и на околната среда
<https://ec.europa.eu/environment/stories/industrial-emissions/>

European
Commission

Основни промени

Насърчаване на иновациите и трансформацията

- Създаване на INCITE
- Целенасочени възможности за гъвкавост при издаването на разрешения
- Планове за трансформация
- Дълбока промишлена трансформация

По-ефективно законодателство

- Пределно допустими стойности на емисиите в разрешителни, отразяващи най-добрите резултати от НДНТ
- Хармонизирани проверки за съответствие
- Рационализиране и цифровизация
- Опростен режим за свиневъдните и птицевъдните стопанства
- Засилено правоприлагане

Укрепване на правата от Орхус

- Подобрена обществена информация, участие и достъп до правосъдие
- По-силен акцент върху защитата на човешкото здраве
- Право на иск за обезщетение за вреди

Разширяване на обхвата на ДЕП

- Добив на метали и производство на батерии
- По-голямо покритие на свиневъдните и птицевъдните стопанства
- Приемане на НДНТ за депата за отпадъци

Нови и по-силни инструменти за ресурсна ефективност, кръгова икономика и използване на по-малко токсични химикали

- Задължителни нива на ефективност
- Задължителна система за управление на околната среда
- Замяна на опасни химикали

Задължителни системи за управление на околната среда (СУОС)

От операторите се изисква да изготвят и въведат СУОС в съответствие с приложимите заключения за НДНТ с оглед на непрекъснатото подобряване на екологичните показатели и безопасността на инсталациите:

❖ СУОС включва най-малко:

- ❖ целите на политиката по отношение на околната среда;
- ❖ целеви показатели за ефективност на ресурсите
- ❖ резултати от обследването за енергийна ефективност или системата за енергийно управление (обхванати от Директива 2012/27/ЕС)
- ❖ опис на химикалите на опасните вещества, присъстващи в инсталацията или изпускани от нея, оценка на риска от въздействието на такива вещества, анализ на възможностите за заместването им с по-безопасни алтернативи или за намаляване на тяхната употреба или емисии
- ❖ мерки, предприети за постигане на екологичните цели и избягване на рискове за човешкото здраве или околната среда
- ❖ план за трансформация

Планове за трансформация

Индикативни **планове за трансформация**, в които се обяснява как операторът ще преобразува инсталацията през периода 2030—2050 г., за да допринесе за създаването на устойчива, чиста, кръгова, ефективно използваща ресурсите и неутрална по отношение на климата икономика до 2050 г.

- Предстои да бъдат разработени до 30 юни 2030 г.,
- Планове за трансформация трябва да бъдат оповестени публично, като част от публикуването на съответната информация, включена в СУОС.
- До 30 юни 2026 г. Комисията определя **съдържанието на плановете за трансформация**.

Засилени права и правоприлагане

- ❖ Подобряване и разширяване на обхвата на информацията и участието на обществеността, като повече актове изискват обществен контрол, включително всички важни преразглеждания на разрешенията
- ❖ На компетентните органи се предоставят повече правомощия за спиране на инсталациите, които не отговарят на изискванията
- ❖ Засилени правни връзки с други законодателни актове на ЕС в областта на околната среда, особено по отношение на спазването на стандартите за качество на околната среда

Засилени права и правоприлагане

- ❖ По-силен акцент върху защитата на човешкото здраве като изрична цел на директивата, която да бъде систематично разглеждана в националните мерки за изпълнение
- ❖ За първи път законодателството на ЕС в областта на околната среда установява правото на хората да търсят обезщетение за вреди за здравето им, причинени от нарушение на разпоредбите
- ❖ Достъпът до правосъдие се подобрява в съответствие с най-високите стандарти на Съда на ЕС
- ❖ Засилен режим на санкции
 - ❖ По-подробни критерии за определяне на санкции
 - ❖ Засилена финансова глоба за най-тежките нарушения с „минимален максимален размер“ от 3 % от оборота на юридическото лице в ЕС

Благодаря!